

Gestionarea durabilă a deșeurilor. Ierarhia de gestionare a deșeurilor

Conform definiției din Legea privind deșeurile nr. 209, **gestionarea deșeurilor reprezintă colectarea, transportarea, valorificarea și eliminarea deșeurilor**, inclusiv supravegherea acestor operațiuni și întreținerea ulterioară a amplasamentelor de eliminare, inclusiv acțiunile întreprinse de un comerciant sau un broker.

După cum am menționat, Managementul deșeurilor este un aspect primordial în societatea modernă, iar evitarea generării și diminuarea volumului mare de deșeuri, reprezintă o parte foarte importantă a gestionării acestora.

Evident, că o creștere considerabilă a populației, cât și a consumului de produse și mărfuri, sporește volumul de deșeuri, care impune necesitatea unui sistem eficient și optim de gestionare. În țara noastră, gestionarea deșeurilor este reglementată de **Strategia de gestionare a deșeurilor în Republica Moldova pentru anii 2013-2027** și de **Legea privind deșeurile nr.209/ 2016 privind deșeurile**.

De ce este necesară Gestionarea deșeurilor?

Iată câteva argumente ale necesității unei gestionări durabile ale deșeurilor:

- cantitatea de deșeuri a crescut semnificativ în ultimele decenii;
- luând în considerare resursele limitate de materii prime, deșeurile sunt materii prime risipite;
- deșeurile pot avea un impact important asupra mediului, precum și asupra sănătății angajaților, dacă nu sunt gestionate corect.

Politica de gestionare a deșeurilor are ca scop **dezvoltarea și implementarea unui sistem integrat de gestionare a deșeurilor**, eficient din punct de vedere ecologic și economic.

Managementul eficient al deșeurilor diminuează efectul nociv pe care deșeurile îl provoacă mediului și sănătății populației. Totodată, acesta contribuie la îndeplinirea obiectivelor legate de reciclarea și reutilizarea unor resurse naturale limitate. Pe lângă acestea, managementul deșeurilor vizează eliminarea substanțelor periculoase ce se regăsesc sau se generează din deșeuri sub diferite forme de agregare: solide, lichide și gazoase.

La nivel național, cadrul legislativ prevede abordarea unei politici de gestionare a deșeurilor (aliniată la legislația europeană) în ceea ce privește prevenirea și diminuarea consumului de resurse, precum și implementarea **ierarhiei deșeurilor**.

La nivel internațional, conform Articolului 4 al **Directivei Cadru, privind deșeurile (2008/98 / CE)**, despre care ați aflat în lecțiile anterioare, **ierarhia deșeurilor, stă la baza politicilor de gestionare a deșeurilor**: prevenirea deșeurilor este preferată reutilizării, reutilizarea este preferată reciclării, reciclarea este preferată eliminării.

Conform Legii privind deșeurile nr.209/ 29-07-2016 art.3, aplicarea **ierarhiei deșeurilor** și respectarea acesteia sunt obligatorii pentru toți subiecții implicați în gestionarea deșeurilor, asigurând prevenirea generării deșeurilor și gestionarea eficientă și eficace a deșeurilor, astfel încât să se reducă efectele negative ale acestora asupra mediului.

Ierarhia deșeurilor, se referă la gruparea măsurilor de management al deșeurilor, ținând cont de efectele pe termen lung, generate de acestea asupra mediului înconjurător.

În continuare, Vizualizează secvența video!

https://www.youtube.com/watch?v=ZS_8p-6XC7U

După cum ați observat, Ierarhia deșeurilor stabilește, în general, o ordine de priorități pentru ceea ce reprezintă cea mai bună opțiune din punct de vedere al protecției mediului în materie de deșeuri.

Ierarhia gestionării deșeurilor, prevede acțiuni care urmează a fi întreprinse pe parcursul ciclului de viață/existență a deșeurilor, de la producție până la eliminarea lor definitivă.

Aflați mai mult!

Aplicarea ierarhiei deșeurilor are ca scop încurajarea acțiunii în scopul prevenirii generării și gestionării eficiente și eficace a deșeurilor, astfel încât să se reducă efectele lor negative asupra mediului.

Să explicăm totuși **În ce constă Ierarhia deșeurilor?**

- Când vorbim despre “managementul deșeurilor” cea mai bună formă de management este... **prevenirea**.

Deci, dacă nu ai nevoie sa cumperi 2 pungi când mergi la magazin, atunci nu cumpăra!
Vedem atâtea pungi în pungi, zi de zi...

Și, în scurt timp, ele ajung pe vreun câmp sau mal de apă!

În același mod, 4 sticle PET de 0.5 l, generează mai multe deșeuri decât o sticlă de 2 l...

Prevenirea poate fi realizată prin:

- Utilizarea cantităților mai mici de materiale în proiectare și fabricație;
- Consumul redus de produse;
- Păstrarea și utilizarea produselor mai mult timp;
- Folosirea materialelor mai puțin periculoase;

Cum putem PREVENI deșeurilor din industria alimentară/ comerț?

Prin:

- ajustarea cererii pentru culturile agricole și produselor de origine animală;
- cumpărarea doar a produselor necesare;
- monitorizarea stocului de produse alimentare;
- informarea personalului, dar și a clienților, privind importanța reducerii prevenirii formării deșeurilor alimentare/ risipei alimentare;
- reducerea numărului felurilor de mâncare din meniu, păstrând în meniu mai degrabă felurile de mâncare cel mai des solicitate de clienți;
- stocarea a unei cantități adecvate de produse în magazine, pentru prevenirea alterării alimentelor necumpărate;
- oferirea de către restaurante a porțiilor pe care clienții pot să le consume.

V-ați convins că e posibil foarte simplu de acționat pentru prevenirea deșeurilor?

După ce ați utilizat obiectul / produsul respectiv, nu vă grăbiți să-l considerați “deșeu”. Adică, dacă mai funcționează...nu-l aruncați!

Dacă nu mai aveți nevoie de obiectul respectiv (fie că acesta este un ambalaj, o sticlă, un aparat electric) dați-l cuiva care are nevoie sau găsiți-i întrebuințări noi. Poate că sună banal, dar ideea de a refolosi punga de câte ori e posibil, când mergem la piață sau la supermarket, fără a fi nevoiți de a procura o altă pungă, este o soluție rezonabilă.

Aceasta ar fi a doua opțiune în ierarhia gestionării deșeurilor:

Reutilizarea poate fi realizată prin:

- Refolosirea produselor cât mai mult timp;
- Oferirea produselor a doua șansă la viață;

- Reparare, curățare, recondiționare!

Puteți reutiliza obiectele!

Cum? Foarte simplu...

- Reutilizați paharelor de plastic, pentru a ține răsaduri;
- Reutilizați borcanele pentru depozitarea alimentelor, precum nuci și mirodenii;
- Reutilizați recipientele de plastic etc.

De ce e necesar să reutilizăm?

Beneficii aduse mediului înconjurător:

- Păstrarea unor resurse valoroase, în afara depozitelor de deșeuri;
- Diminuarea cantităților utilizate de materii prime și resurse naturale (apă, lemn etc.) o utilizare mai eficientă a resurselor;
- Diminuarea cantității generate de deșeuri;
- Diminuarea emisiilor de carbon care contribuie la schimbarea climatică.

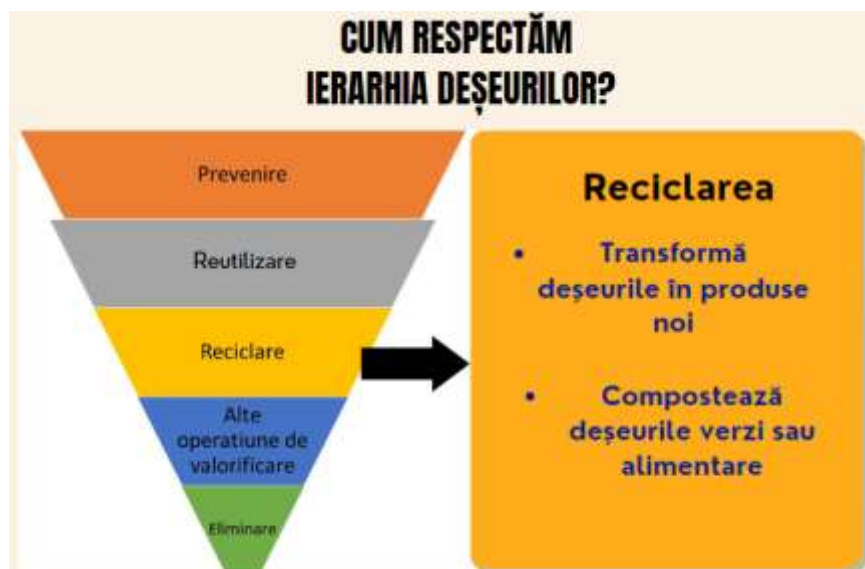
Beneficii aduse economiei:

- Prețuri mai scăzute pentru clienții, care sporesc afacerile;
- Economii de costuri asociate evacuării de produse, fie prin reciclare, fie prin depozitare, fie prin incinerare;

Dacă obiectul/ produsul nu se poate reutiliza, sau pur și simplu nu aveți cui să-l dai, depuneți-l la un centru de colectare pentru **reciclare**. Este foarte important să fie colectat selectiv!

De aici, deșeul se va transforma în materie primă și, apoi, într-un nou produs, **Reciclarea** este considerată ca o **Valorificare materială**.

Rețineți!

Reciclarea deșeurilor nu este posibilă fără colectarea selectivă la sursa de generare, aceasta fiind o condiție esențială pentru maximizarea valorificării deșeurilor.

Reciclarea deșeurilor, generează venituri suplimentare companiilor, în special atunci când este vorba de deșeuri de hârtie, carton, plastic, metal, lemn, metale rare, sticlă etc.

O mare parte din deșeurile pe care le aruncăm pot fi reciclate.

Reciclarea reduce cantitatea de deșeuri care sunt depozitate, limitând totodată cantitatea de resurse necesară din mediului natural.

De asemenea, reciclarea ajută la economisirea energiei:

De exemplu: reciclarea unei cutii de aluminiu, economisește aproximativ 95% din energia necesară pentru a face una nouă din materie primă.

Pentru a facilita colectarea selectivă a deșeurilor, se utilizează tomberoane din masă plastică sau din metal, diferite prin culoare și/sau inscripționare, respectând anumite cerințe.

Cum vă puteți implica în acțiunea de reciclare?

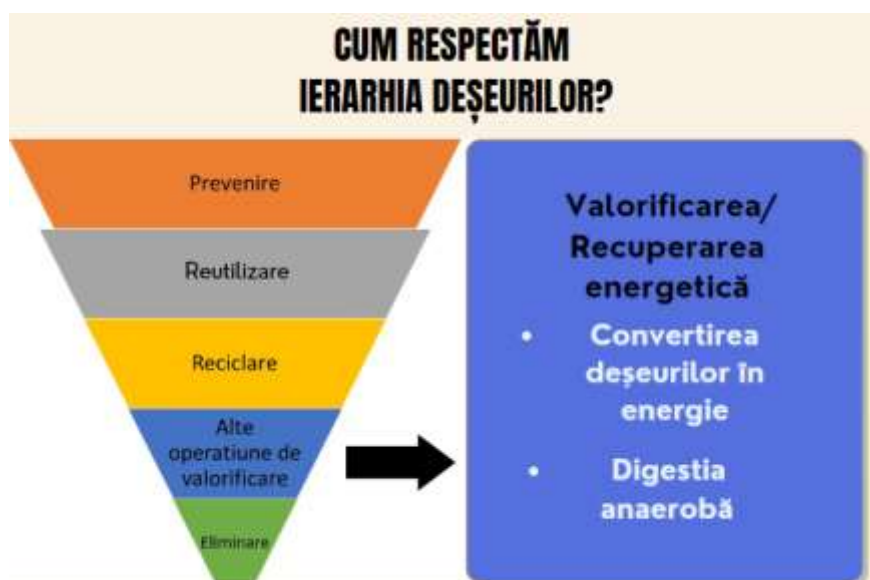
- Separați cu grijă deșeurile de materialele reciclabile ce se introduc în containerele prevăzute în acest scop;
 - Selectați corespunzător deșeurile la sursa de formare;
 - Compactează deșeul (se reduce volumul deșeurilor colectate și permit scădere costurilor de transport);
 - Informați-vă referitor la proprietățile și valoarea deșeurilor.
-
- Urmați, ca preferință, **recuperarea sau valorificarea energetică**, ce presupune folosirea deșeurilor ca material combustibil alternativ, pentru obținerea de energie (care apoi se poate transforma în electricitate, abur, etc).

Modalitățile de **valorificare energetică**, le veți cunoaște mai târziu, în cadrul temelor ce urmează.

În acest caz, nu vorbim de arderea deșeurilor în curtea casei sau în spatele blocului, pentru că e ilegal, iar deșeurile eliberează substanțe chimice sub forma unor compuși extrem de toxici pentru organismul uman și mediul ambiant..

Totodată, nici deșeul nu se valorifica energetic, iar la final rămânem doar cu substanțele care devin extrem de toxice prin ardere.

Însă, dacă depuneți deșeurile respective în vederea reciclării, colectorii de deșeuri se ocupă, mai departe, să valorifice energetic ceea ce nu se poate recicla.

- Ultima (și cea mai nedorită) formă de administrare a deșeurilor este eliminarea.

Această formă de administrare a deșeurilor, presupune ceea ce facem noi cel mai des: “aruncăm la gunoi”. Mai departe, deșeurile amestecate pleacă spre groapa de gunoi. Odată amestecate, deșeurile sunt foarte dificil sau chiar imposibil de separat pentru reciclare sau valorificare energetică, de reutilizare nici nu mai poate fi vorba. În schimb, primim gropi de gunoi imense, pline cu gunoaie în putrefacție, din care se elimină gaze mirositoare și, eventual, vântul cară pe zeci de hectare deșeurile mai ușoare precum și răspândește mirosuri nedorite.

Astfel, multe din depozitele de deșeuri ajung să fie neautorizate, necontrolate sau gestionate incorect.

Știați că?

- Producția de bunuri și materiale care nu pot fi reparate, refolosite, reciclate sau compostate, a transformat peste **10% din planetă** în gropi de gunoi.

Deșeurile nu dispar ca prin magie. Acestea nu dispar nici atunci când le închidem în sacul negru de plastic, nici după ce ajung la groapa de gunoi, nici după ce sunt incinerate în instalații speciale. În oricare dintre situații, eliminarea deșeurilor implică poluare și emisii extrem de toxice în aer, apă, sol.

De aceea, Obiectivul „Zero deșeuri” – este una din prioritățile gestionării deșeurilor.

Rețineți!

Deșeurile sunt privite în mod tradițional ca o sursă de poluare. Însă, în contextul în care protecția mediului înconjurător și gestionarea durabilă a resurselor naturale devin o prioritate, deșeurile bine gestionate pot genera beneficii cum ar fi:

- reducerea cererii de resurse naturale;
- economisirea energiei și a resurselor financiare;
- precum și crearea de noi locuri de muncă verzi.

Totodată, valoarea produselor și a materialelor trebuie menținută cât mai mult timp posibil, când un produs ajunge la sfârșitul duratei sale de viață, este important ca acesta să fie din nou folosit pentru a crea o valoare suplimentară.

Acest concept stă la baza unei economii circulare și durabile.